

Ý THỨC PHÁP LUẬT CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN HIỆN NAY

Phạm Thị Tâm¹

Ngày nhận bài: 08/09/2022; Ngày phản biện thông qua: 21/11/2022; Ngày duyệt đăng: 24/11/2022

TÓM TẮT

Với tầm nhìn đến năm 2030, trường Đại học Tây Nguyên sẽ trở thành trung tâm nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ mang tầm quốc gia trong các lĩnh vực y tế, giáo dục, nông - lâm nghiệp, môi trường, kinh tế, tự nhiên và xã hội và thực hiện sứ mệnh đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Chính vì vậy, giáo dục pháp luật và nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên là một việc vô cùng quan trọng nhằm chuẩn bị nguồn nhân lực trẻ vừa “hồng” vừa “chuyên”, có năng lực làm chủ cuộc sống và chịu trách nhiệm với các hoạt động của mình trước xã hội. Từ đó đặt ra vấn đề là cần có một hệ thống các giải pháp nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên nói chung, sinh viên trường Đại học Tây Nguyên nói riêng đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội. Bài viết tập trung làm rõ khái niệm “ý thức pháp luật” và cấu trúc của ý thức pháp luật, chỉ ra thực trạng ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên và bước đầu đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

Từ khóa: ý thức pháp luật, ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

1. MỞ ĐẦU

Trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay, pháp luật thể hiện ý chí và lợi ích của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, là công cụ bảo vệ quyền lợi của nhân dân trong công cuộc xây dựng đất nước. Đảng ta rất coi trọng việc quản lý đất nước bằng pháp luật, củng cố cơ sở pháp luật của đời sống xã hội, Đảng đã nhân mạnh nhiệm vụ xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa: “*Xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN trong sạch, vững mạnh, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ và vì sự phát triển của đất nước. Tăng cường công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình; kiểm soát quyền lực gắn với siết chặt kỷ cương, kỷ luật trong hoạt động của Nhà nước và của cán bộ, công chức, viên chức. Tiếp tục đẩy mạnh đấu tranh phòng chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu, tội phạm và tệ nạn xã hội*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, tập 1, 2021, tr.118). Đề thực hiện được nhiệm vụ đó, đòi hỏi mọi người dân phải có am hiểu về pháp luật để có thể thích ứng được với sự phát triển của xã hội.

Trong quá trình phát triển đất nước, Đảng và Nhà nước ta luôn coi con người là yếu tố trung tâm, đào tạo nguồn nhân lực; bồi dưỡng nhân tài luôn được coi là nhiệm vụ hàng đầu; sinh viên là lực lượng kế cận, là động lực chính cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Việc trang bị tri thức, đặc biệt là tri thức pháp luật sẽ giúp cho sinh viên có ý thức tổ chức kỷ luật, am hiểu về pháp luật để đáp ứng được nhu cầu nguồn nhân lực trong giai đoạn mới, nhất là khi Việt Nam đang

đẩy mạnh việc xây dựng và hoàn thiện mô hình Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Trường Đại học Tây Nguyên là trường đại học đa lĩnh vực với sứ mạng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ phục vụ cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của các tỉnh Tây Nguyên nói riêng và cả nước nói chung. Trong sự phát triển đó, việc chú trọng nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên có ý nghĩa quan trọng, bởi lẽ chất lượng nguồn nhân lực không chỉ dừng lại ở các tiêu chí như thể lực, trí lực, phẩm chất tâm lý xã hội mà còn được xác định những phẩm chất chính trị, đạo đức, pháp luật. Chính các phẩm chất này mang lại cho con người khả năng thực hiện tốt các chức năng xã hội và đồng thời nâng cao tính tự giác, khả năng sáng tạo và tự chịu trách nhiệm của người lao động trong hoạt động thực tiễn. Bên cạnh đó, xã hội ngày càng phát triển thì những mặt trái của nó càng biểu hiện nhiều hơn như tệ nạn xã hội, suy thoái đạo đức, vi phạm pháp luật,... và xu hướng vi phạm pháp luật ở lớp sinh viên trẻ tuổi ngày càng tăng là một vấn đề đáng lo ngại.

Xuất phát từ thực tế đó, việc giữ gìn kỷ cương trong nhà trường, kịp thời uốn nắn, điều chỉnh các hành vi vi phạm nội quy, quy định của Nhà trường và những hành vi có biểu hiện vi phạm pháp luật; hình thành ý thức, thái độ tôn trọng và chấp hành pháp luật cho sinh viên trở thành nhiệm vụ cấp bách. Chính vì vậy, việc nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên hiện nay là một vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn, góp phần không nhỏ vào công cuộc đào tạo, phát

¹Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Phạm Thị Tâm; ĐT: 0944535491; Email: pttam@ttn.edu.vn.

triển nguồn nhân lực của nhà trường, đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới đất nước.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

- Phạm vi nghiên cứu: sinh viên trường Đại học Tây Nguyên từ năm 2018 đến năm 2022.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Làm rõ khái niệm ý thức pháp luật, cấu trúc của ý thức pháp luật.

- Làm rõ được thực trạng ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

- Đề xuất giải pháp nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

2.3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng tổng hợp nhiều phương pháp, trên cơ sở phương pháp luận chung nhất là phương pháp luận biện chứng duy vật và duy vật lịch sử để có sự đánh giá khách quan, toàn diện, lịch sử - cụ thể,... về ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên. Bên cạnh đó, bài viết sử dụng các phương pháp cụ thể:

- Phương pháp phân tích, tổng hợp để làm rõ các vấn đề lý luận và thực tiễn như ý thức pháp luật, cấu trúc của ý thức pháp luật, ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên; thực trạng của ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên, đem lại cái nhìn chi tiết, cụ thể về đối tượng nghiên cứu.

- Phương pháp điều tra xã hội học: khảo sát bằng phiếu hỏi đối với 400 sinh viên thuộc các Khoa Y dược, Khoa Kinh tế, Khoa Sư phạm, Khoa KHTN và CN, Khoa Nông Lâm, Khoa Lý luận Chính trị, Khoa Chăn nuôi – thú y, Khoa Ngoại ngữ từ khóa 2018 - 2021, khảo sát ngẫu nhiên 50 giảng viên đang giảng dạy tại trường Đại học Tây Nguyên và 15 cán bộ Công an phường Ea Tam về các nội dung như tầm quan trọng của giáo dục ý thức pháp luật, thực trạng ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên và từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

- Ngoài ra, bài viết còn sử dụng một số phương pháp nghiên cứu khác như phương pháp logic - lịch sử, phương pháp định tính, định lượng, phân tích, xử lý số liệu bằng phần mềm Excel... để hỗ trợ quá trình nghiên cứu.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1. Khái niệm và cấu trúc của ý thức pháp luật

3.1.1. Khái niệm ý thức pháp luật

Ý thức pháp luật là một bộ phận của ý thức xã hội, nó phản ánh một phần của tồn tại xã hội dưới góc độ pháp luật, thể hiện trình độ hiểu biết pháp luật và thái độ đối với pháp luật của các giai cấp, các tầng lớp nhân dân trong xã hội có giai cấp.

Trên thực tế, đã có rất nhiều các công trình nghiên cứu về ý thức pháp luật và có nhiều định nghĩa khác nhau về ý thức pháp luật, nhưng ở đây tác giả đề cập đến khái niệm của tác giả Đào Duy Tấn. Ý thức pháp luật là toàn bộ các tư tưởng, quan điểm của một giai cấp về bản chất, vai trò của pháp luật, về quyền và nghĩa vụ của nhà nước, các tổ chức xã hội và công dân, về tính hợp pháp và không hợp pháp của hành vi con người trong xã hội (Đào Duy Tấn, 2003, tr.15).

Ý thức pháp luật phản ánh đời sống pháp luật, xuất phát từ nhu cầu pháp lý đặt ra trong đời sống xã hội, thông qua những chuẩn mực pháp lý để điều chỉnh hành vi con người nhằm thiết lập trật tự, kỷ cương xã hội theo ý chí của giai cấp cầm quyền. Trong sự tồn tại của nó, ý thức pháp luật có mối liên hệ chặt chẽ với các hình thái ý thức xã hội khác như ý thức chính trị, đạo đức, tôn giáo, nghệ thuật...

Trong xã hội có giai cấp, giai cấp cầm quyền thông qua nhà nước đặt ra những quy phạm pháp luật, làm chuẩn mực xử sự cho hành vi của mỗi người trong xã hội. Có nghĩa là giai cấp cầm quyền áp đặt ý chí của mình cho toàn xã hội, nếu không thừa nhận ý chí đó có nghĩa là chống lại nhà nước và buộc phải cưỡng chế. Ở Việt Nam hiện nay, ý thức pháp luật thống trị là ý thức pháp luật của giai cấp công nhân Việt Nam và nhân dân lao động.

Trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, ý thức pháp luật đang được xây dựng là ý thức pháp luật xã hội chủ nghĩa được xây dựng trên cơ sở đoàn kết giữa tất cả các tầng lớp trong xã hội mà nòng cốt là giai cấp công nhân Việt Nam, giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Ý thức pháp luật mà chúng ta đang xây dựng thỏa mãn được nhu cầu, mong muốn, nguyện vọng và lợi ích chính đáng của đại đa số nhân dân, phù hợp với điều kiện của đất nước đang trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội “xây dựng hệ thống pháp luật đầy đủ, kịp thời, đồng bộ, thống nhất, khả thi, công khai, minh bạch, ổn định, lấy quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân, doanh nghiệp làm trọng tâm thúc đẩy đổi mới sáng tạo, bảo đảm yêu cầu phát triển nhanh, bền vững” (Đảng Cộng sản Việt Nam, tập 1, 2021, tr.174).

Ý thức pháp luật có những nội dung chủ yếu

như sự hiểu biết về pháp luật, thái độ đối với pháp luật, khả năng thực hiện và vận dụng pháp luật. Nâng cao ý thức pháp luật cho mọi thành viên trong xã hội, biến việc tuân thủ pháp luật thành niềm tin cho mỗi người đối với pháp luật góp phần không nhỏ vào quá trình giáo dục ý thức pháp luật cho mọi tầng lớp nhân dân.

Như vậy, ý thức pháp luật của sinh viên ở trường Đại học Tây Nguyên là toàn bộ những quan điểm, tư tưởng, thái độ, tình cảm của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên về quyền, nghĩa vụ của mình nhằm bảo vệ trật tự xã hội và lợi ích của mình theo ý chí của giai cấp cầm quyền trong xã hội.

3.1.2. Cấu trúc của ý thức pháp luật

Ý thức pháp luật là một hiện tượng xã hội phức tạp, tùy thuộc vào góc độ xem xét khác nhau mà ý thức pháp luật có cấu trúc khác nhau.

Một là, nếu căn cứ vào tính chất và phương thức phản ánh thì ý thức pháp luật được chia thành hai thành tố là hệ tư tưởng pháp luật và tâm lý pháp luật.

Hệ tư tưởng pháp luật thể hiện ở các quan điểm, tư tưởng phản ánh đời sống pháp luật một cách sâu sắc và được hình thành một cách tự giác trên lập trường của một giai cấp nhất định.

Tâm lý pháp luật là tâm trạng, tình cảm, xúc cảm, thói quen, thái độ, đối với pháp luật và gắn liền với các hiện tượng tâm lý con người. Tâm lý pháp luật tồn tại phổ biến trong mọi cá nhân, là yếu tố ảnh hưởng lớn đến sự hình thành ý thức pháp luật cá nhân và ý thức pháp luật xã hội và có tính bảo thủ cao.

Hai là, nếu căn cứ vào trình độ nhận thức, ý thức pháp luật bao gồm ý thức pháp luật thông thường và ý thức pháp luật lý luận.

Ý thức pháp luật thông thường phản ánh nhận thức đời sống pháp luật ở trình độ cảm tính, thông qua thực tiễn đời sống pháp luật ở trình độ cảm tính, thông qua đời sống hàng ngày, chưa được khái quát hóa, hệ thống hóa.

Ý thức pháp luật lý luận thể hiện ở các quan điểm, khái niệm, học thuyết về pháp luật. Ý thức pháp luật lý luận phản ánh những vấn đề bản chất của pháp luật và mối quan hệ của pháp luật với những lĩnh vực khác như kinh tế, chính trị, đạo đức... Hơn nữa, ý thức pháp luật lý luận được hình thành trong quá trình học tập, nghiên cứu một cách có hệ thống và được kiểm nghiệm trong đời sống thực tiễn.

Ba là, nếu căn cứ vào chủ thể của ý thức pháp luật thì ý thức pháp luật gồm ý thức pháp luật cá nhân, ý thức pháp luật nhóm và ý thức pháp luật

xã hội.

Ý thức pháp luật cá nhân là sự hiểu biết cả cá nhân về pháp luật và các hiện tượng pháp luật, được thể hiện qua các mặt như cảm xúc, tình cảm, thái độ, tâm trạng... Ý thức pháp luật cá nhân được hình thành và phát triển do sự tác động của các yếu tố kinh tế, chính trị, xã hội và các điều kiện, hoàn cảnh riêng của mỗi người như môi trường sống, sức khỏe, quá trình rèn luyện của bản thân.

Ý thức pháp luật nhóm là những tư tưởng, tình cảm, thái độ của một nhóm người nhất định về pháp luật. Nhóm người đó bao gồm những người có nét tương đồng về điều kiện sống, lao động, sinh hoạt, nhu cầu, lợi ích cơ bản. Ý thức pháp luật nhóm có vai trò như ý thức xã hội thu nhỏ, có vai trò kiểm soát và điều chỉnh hành vi cá nhân, quan hệ xã hội về các vấn đề pháp luật. Các quan hệ pháp luật trong môi trường nhóm là nhân tố quan trọng tác động trực tiếp đến suy nghĩ, hành động của các cá nhân. Do đó, những điều chỉnh trong quan hệ hay sự tác động của xã hội lên cá nhân nếu phù hợp với ý thức pháp luật nhóm sẽ dễ dàng được cá nhân chấp nhận.

Ý thức pháp luật xã hội là những tư tưởng, quan điểm được thừa nhận rộng rãi trong xã hội về pháp luật. Ý thức pháp luật xã hội được hình thành trên cơ sở có kế thừa chọn lọc những ý thức pháp luật trong lịch sử, phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh của xã hội hiện thời. Ý thức pháp luật cá nhân và ý thức pháp luật nhóm chịu ảnh hưởng rất lớn của ý thức pháp luật xã hội.

3.2. Thực trạng ý thức pháp luật của sinh viên ở trường Đại học Tây Nguyên

3.2.1. Tri thức pháp luật của sinh viên tại trường Đại học Tây Nguyên

Trong các yếu tố cấu thành ý thức, tri thức là yếu tố căn bản, cốt lõi nhất, ý thức có tồn tại được hay không là nhờ hoạt động sản sinh ra tri thức, nội dung chính của ý thức cũng chính là tri thức. Tri thức có vai trò quan trọng đối với sự tồn tại và phát triển của xã hội.

Việc cung cấp tri thức pháp luật cho sinh viên có ý nghĩa rất quan trọng trong việc trang bị kiến thức về pháp luật, giúp sinh viên có khả năng thích ứng, vận dụng những tri thức đã học vào cuộc sống, công việc. Khi được hỏi về ý nghĩa của các học phần pháp luật trong chương trình học chính khóa trong việc giáo dục ý thức pháp luật của sinh viên, tác giả đã phát ra 50 phiếu điều tra đối với giảng viên trường Đại học Tây Nguyên thì có đến 64% giảng viên cho rằng quan trọng, 26% giảng viên cho rằng rất quan trọng, chỉ có 08% giảng viên trả lời bình thường và 02% giảng viên trả lời

không quan trọng.

Mỗi sinh viên có hiểu biết, tri thức về pháp luật không giống nhau, nhưng đa số các em đều nhận thấy sự cần thiết của việc giáo dục nâng cao ý thức pháp luật. Cụ thể, khi tác giả hỏi về sự cần thiết của việc tổ chức học phần pháp luật vào chương trình học chính khóa thì có 36 % sinh viên trả lời là rất cần thiết. 47,5% sinh viên cho rằng cần thiết và chỉ có khoảng 20,5% sinh viên cho rằng không cần thiết. Có thể thấy rằng, đa số sinh viên trường Đại học Tây Nguyên đã nhận thấy được tầm quan trọng của việc trang bị tri thức về pháp luật cho sinh viên.

Đa số sinh viên trường Đại học Tây Nguyên đã có những tri thức nhất định về pháp luật nhưng kiến thức về pháp luật ở mỗi người là không giống nhau, một bộ phận sinh viên chưa nhận thấy tầm quan trọng của tri thức pháp luật trong đời sống. Điều này có ảnh hưởng rất lớn đến niềm tin của họ vào pháp luật. Về vấn đề này, tác giả đã tiến hành hỏi việc học các học phần pháp luật trong chương trình học chính khóa có giúp ích gì cho sinh viên trong cuộc sống không thì có 38,5% sinh viên trả lời là rất có ích, 50,5% sinh viên cho rằng có ích, và 14,5% cho rằng không có ích. Đa số sinh viên đã thấy được tầm quan trọng của tri thức pháp luật trong đời sống.

3.2.2. Niềm tin vào pháp luật của sinh viên Trường Đại học Tây Nguyên

Niềm tin vào pháp luật được xây dựng trên cơ sở hiểu biết tri thức pháp luật, vì vậy tri thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên có ảnh hưởng đến niềm tin của sinh viên vào pháp luật.

Ở lứa tuổi sinh viên các em có tâm, sinh lý chưa ổn định, chưa suy nghĩ chín chắn, tính cách còn thay đổi, bốc đồng và chưa nhận thức đầy đủ về những hành vi của mình. Đây là lứa tuổi rất dễ bị rủ rê, lôi kéo do ham muốn khám phá, tò mò nên các em dễ bị sa vào con đường vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, đây cũng là lứa tuổi dễ dàng thay đổi, điều chỉnh, uốn nắn nếu được định hướng, giáo dục ngay từ sớm. Khi tác giả hỏi về cách giải quyết của sinh viên khi xảy ra những vấn đề trong cuộc sống thì có 53% sinh viên trả lời giải quyết vấn đề theo chuẩn mực đạo đức, 42,25 % sinh viên cho rằng sẽ giải quyết vấn đề theo quy định của pháp luật, chỉ có khoảng 16,75% sinh viên cho rằng sẽ giải quyết vấn đề theo cảm tính, nghĩ gì làm đó. Nhìn chung, đa số sinh viên đã có cách giải quyết các vấn đề trong cuộc sống theo chuẩn mực đạo đức hoặc theo quy định của pháp luật, điều này thật sự là dấu hiệu đáng mừng vì các em đã bước đầu có

niềm tin vào pháp luật. Tuy nhiên, thực tế vẫn còn một bộ phận nhỏ sinh viên chưa có tri thức, niềm tin vào pháp luật, do đó khi gặp các vấn đề trong cuộc sống thì các em không biết giải quyết bằng cách nào nên có xu hướng giải quyết cảm tính.

Khi đang ngồi trên ghế nhà trường, sinh viên đã có những tri thức nhất định về pháp luật nhưng những tri thức đó chỉ tập trung ở một số lĩnh vực, do đó những tri thức đó không đủ để các em vận dụng vào cuộc sống. Khi tri thức về pháp luật chưa đủ sẽ ảnh hưởng đến niềm tin của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên vào pháp luật. Qua kết quả đánh giá về ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên mà tác giả đã điều tra đối với giảng viên thì tác giả thu được chỉ có 06% giảng viên đánh giá sinh viên có ý thức pháp luật rất tốt, 42% cho rằng ý thức pháp luật của sinh viên tốt, 44% giảng viên đánh giá bình thường và có 08% giảng viên cho rằng sinh viên có ý thức pháp luật kém. Có thể nhận thấy rằng, vẫn còn một bộ phận sinh viên trường Đại học Tây Nguyên có ý thức pháp luật chưa cao, điều này có ảnh hưởng không nhỏ đến niềm tin của sinh viên vào pháp luật. Do đó, việc cung cấp tri thức về pháp luật cho các em sẽ góp phần không nhỏ vào việc hình thành niềm tin vào pháp luật cho sinh viên.

3.2.3. Thái độ chấp hành pháp luật của sinh viên tại trường Đại học Tây Nguyên

Việc nâng cao tri thức pháp luật có vai trò quan trọng trong việc hình thành nên niềm tin và thái độ tích cực vào pháp luật. Đa số sinh viên ở trường Đại học Tây Nguyên có thái độ tích cực, tôn trọng pháp luật, chấp hành quy định của pháp luật và thấy được tầm quan trọng của pháp luật trong đời sống. Theo kết quả mà tác giả thu được, có 47,5% sinh viên có thái độ tích cực, thích khi học các học phần pháp luật, 43% sinh viên cảm thấy bình thường, còn khoảng 9,5% sinh viên có thái độ chưa tích cực, không thích học các học phần pháp luật.

Ngoài giờ học chính khóa, khi hỏi sinh viên có thích tham gia các hoạt động giáo dục ý thức pháp luật ngoài giờ không, kết quả có 45,75% thích tham gia, 44,25% bình thường còn 10 % không thích tham gia. Như vậy, đa số sinh viên trường Đại học Tây Nguyên có thái độ tích cực trong việc giáo dục nâng cao ý thức pháp luật.

Cuộc sống luôn vận động, biến đổi nên chắc hẳn sẽ không tránh khỏi những tình huống khó xử, dễ dẫn con người đến những hành vi vi phạm pháp luật. Do đó, việc nâng cao tri thức pháp luật sẽ giúp sinh viên tránh được những tình huống khó xử, hình thành và củng cố niềm tin, có thái độ tích

cực đối với pháp luật, vận dụng tốt những tri thức đã học vào cuộc sống linh hoạt hơn.

3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao ý thức pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên hiện nay

3.3.1. Nâng cao tri thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

Giáo dục tri thức pháp luật là một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên, quá trình này sẽ giúp sinh viên trang bị những tri thức cần thiết để sinh viên nhận diện được những hành vi, hành động trái pháp luật, giúp các em mạnh dạn đấu tranh chống lại những hành vi sai trái, tiêu cực trong cuộc sống. Để nâng cao tri thức pháp luật cho sinh viên tại trường Đại học Tây Nguyên cần chú trọng một số điểm sau:

Một là, sự quan tâm, phối hợp của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường, Khoa, Phòng ban trong việc chỉ đạo thực hiện quá trình giáo dục nâng cao tri thức pháp luật cho sinh viên. Hoạt động này cần phải được tiến hành thường xuyên trên nhiều lĩnh vực như tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống thông qua hoạt động giảng dạy chính khóa trên lớp, thông qua hoạt động ngoại khóa do Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên trường phát động.

Hai là, để quá trình nâng cao tri thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên đạt hiệu quả thì vai trò của người dạy là vô cùng quan trọng. Do vậy, người dạy cần lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp với từng đối tượng sinh viên, nội dung giảng dạy gắn với thực tiễn cuộc sống, đảm bảo tính khoa học, tránh liên hệ khắp khiêng, xa rời thực tiễn, khuyến khích khả năng tự học, tự nghiên cứu của sinh viên.

Ba là, đối với người học cần phát huy tính chủ động, sáng tạo trong việc tìm hiểu và tiếp nhận các tri thức pháp luật. Điều này sẽ giúp sinh viên củng cố lại kiến thức đã được học, tăng cường khả năng đánh giá, chọn lọc thông tin cần thiết, có thái độ kiên quyết đối với những thông tin sai trái, phản động.

3.3.2. Củng cố niềm tin vào pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên.

Để tăng cường niềm tin vào pháp luật cho sinh viên, nhà trường cần tạo điều kiện cho sinh viên dễ dàng tiếp cận với những thông tin về pháp luật. Để có niềm tin thì bản thân người học phải có tri thức về pháp luật trước, do đó nhà trường cần đầu tư cho hệ thống thư viện, tăng số lượng đầu sách, khuyến khích sinh viên đến thư viện chủ động tìm hiểu tài liệu nhằm nâng cao tri thức, dần hình thành niềm tin vào pháp luật của sinh viên trường

Đại học Tây Nguyên.

Nhà trường cần tăng cường quản lý sinh viên ngoài giờ lên lớp để kịp thời uốn nắn những cá nhân có hành vi, suy nghĩ lệch lạc trong cuộc sống. Để làm được điều đó cần sự phối hợp của các tổ chức đoàn thể trong và ngoài trường như Phòng Công tác Chính trị học sinh, sinh viên, Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên, Trung tâm hỗ trợ học sinh, sinh viên, Tổ dân phố, Công an phường nơi sinh viên đăng ký tạm trú.

Đề cao vai trò nêu gương của cán bộ, giảng viên, đảng viên trong nhà trường về ý thức chấp hành pháp luật. Trong thực tế, vẫn còn tình trạng cán bộ, giảng viên có biểu hiện chưa đúng, chưa gương mẫu, có hành vi, biểu hiện vi phạm pháp luật làm cho sinh viên mất niềm tin vào người truyền đạt tri thức. Do đó, để củng cố niềm tin cho sinh viên cần phải thực hiện phương pháp giáo dục thông qua tấm gương đạo đức của người thầy, mỗi thầy, cô giáo phải là tấm gương sáng cho sinh viên về mọi mặt.

Bản thân sinh viên trường Đại học Tây Nguyên cần xác định động cơ học tập đúng đắn để có kế hoạch học tập phù hợp với bản thân, tự giác tìm hiểu, lĩnh hội kiến thức, có ý thức tự học, tự nghiên cứu để tiếp nhận tri thức một cách hiệu quả nhất.

3.3.3. Tăng cường ý thức chấp hành pháp luật của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên

Nâng cao thái độ chấp hành pháp luật ở sinh viên trường đại học Tây Nguyên trước hết thể hiện ở việc chấp hành nghiêm chỉnh nội quy, quy định của nhà trường, lớp, góp phần làm cho trường, lớp đi vào ổn định, nề nếp, nâng cao chất lượng dạy và học của nhà trường. Qua đó, giúp sinh viên ý thức được trách nhiệm của bản thân trong việc thực thi pháp luật và xây dựng cách ứng xử phù hợp với những quy định pháp luật, đạo đức, xây dựng thái độ tôn trọng đối với pháp luật.

Quá trình nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trường Đại học Tây Nguyên cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và toàn xã hội. Đây là mối quan hệ gắn kết, có tác động lẫn nhau. Cụ thể như sau:

Mỗi gia đình cần giáo dục cho con em mình thấy được vai trò của pháp luật và tầm quan trọng của việc xây dựng lối sống theo pháp luật cho các thành viên trong gia đình. Bản thân mỗi thành viên trong gia đình đều phải là tấm gương để con em học tập, noi theo, phải chú ý điều chỉnh, uốn nắn cho các em từ những điều nhỏ nhặt nhất, chú ý giáo dục đạo đức cho con em mình, giữ mối liên hệ với nhà trường về việc học tập, rèn luyện ở trường để có phương án can thiệp kịp thời.

Trong phạm vi nhà trường, ý thức chấp hành pháp luật thể hiện ở việc chấp hành nội quy, quy chế của nhà trường, góp phần đưa trường, lớp đi vào ổn định, nâng cao chất lượng dạy và học. Ngoài phạm vi nhà trường là thái độ chấp hành các quy định của pháp luật, góp phần duy trì trật tự, kỷ cương xã hội. Nhà trường cần tạo điều kiện để sinh viên có môi trường học tập tốt nhất, có điều kiện tham gia các hoạt động ngoại khóa liên quan đến vấn đề pháp luật, giúp củng cố lại những kiến thức pháp luật đã được học trên lớp, tạo cơ sở cho niềm tin vào pháp luật thêm vững chắc để từ đó có thái độ đúng đắn với quy định của pháp luật.

Đối với xã hội, cụ thể là địa phương cần có sự phối hợp chặt chẽ với nhà trường và gia đình sinh viên bằng nhiều phương thức. Giữa nhà trường và địa phương cần có kế hoạch phối hợp trong công tác tuyên truyền nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên trên địa phương, tạo ra những sân chơi bổ ích cho sinh viên tham gia như các cuộc thi tìm hiểu pháp luật ở địa phương để các bạn sinh viên cập nhật những thông tin mới về pháp luật.

4. KẾT LUẬN

Nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên có vai

trò quan trọng đối với sự phát triển của xã hội, bởi lẽ sinh viên chính là những người kế cận, tiếp thu, phát triển xây dựng đất nước. Vấn đề nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên sẽ giúp cho sinh viên hiểu rõ, vận dụng tốt những quy định của pháp luật vào cuộc sống, hạn chế đến mức thấp nhất tỷ lệ vi phạm pháp luật ở sinh viên.

Vấn đề nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên tại trường Đại học Tây Nguyên cần chú ý đến những nét đặc thù, đồng thời phải tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp, phải có sự phối kết hợp giữa các tổ chức xã hội, nhà trường và gia đình nhằm mang lại hiệu quả cao nhất.

Sự nghiệp xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam ngày càng khẳng định tầm quan trọng của pháp luật trong việc giữ ổn định xã hội, giữ gìn trật tự, kỷ cương, tạo điều kiện cho người dân có môi trường sống lành mạnh. Do đó, nâng cao ý thức pháp luật cho con người nói chung, sinh viên tại trường Đại học Tây Nguyên nói riêng là việc làm cần thiết, cần sự quan tâm, hỗ trợ từ các cơ quan, ban ngành, các tổ chức xã hội nhằm phát triển con người toàn diện, đáp ứng nhu cầu của xã hội trong điều kiện hiện nay.

LEGAL CONSCIOUSNESS OF STUDENTS AT TAY NGUYEN UNIVERSITY NOWA-DAYS

Pham Thi Tam²

Received Date: 08/9/2022; Revised Date: 21/11/2022; Accepted for Publication: 24/11/2022

SUMMARY

With a vision to 2030, Tay Nguyen University will become a national center for scientific research and technology transfer in the fields of health, education, agro-forestry, environment, and economy, nature and society and carry out the mission of training high-quality human resources to serve the needs of socio-economic development. Therefore, legal education and raising legal consciousness for students is an extremely important thing to prepare a young human resource that is both “pink” and “specialized”, capable of mastering life and being responsible for their activities in front of society. That raises the problem that there should be a system of solutions to raise the legal consciousness for students in general and students of Tay Nguyen University in particular to meet the increasing demands of society. The article focuses on clarifying the concept of “law consciousness” and the structure of legal consciousness, pointing out the current state of legal consciousness of students at Tay Nguyen University and initially proposing solutions to improve legal consciousness for students of Tay Nguyen University.

Keywords: *legal consciousness, legal consciousness of students of Tay Nguyen University.*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2005). *Giáo trình lý luận chung về nhà nước và pháp luật*. NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc của Đảng lần thứ XIII*. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- Nguyễn Minh Đoan (2011). *Ý thức pháp luật*. NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- Đào Duy Tấn (2003). *Sự hình thành ý thức pháp luật và giải pháp nâng cao ý thức pháp luật ở nước ta trong thời kỳ đổi mới*. NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- Trường Đại học Tây Nguyên (2021). *Báo cáo tổng kết năm học 2020 – 2021 và phương hướng, nhiệm vụ năm học 2021 – 2022 trường Đại học Tây Nguyên*. Trường Đại học Tây Nguyên, Đắk Lắk.

²Faculty of Political Science, Tay Nguyen University;

Corresponding author: Pham Thi Tam; Tel: 0944535491; Email: pttam@ttn.edu.vn.